CZU: 657.37(478) https://doi.org/10.59295/dnwe2025.51

THE DIMENSION OF SUSTAINABILITY IN INTEGRATED REPORTING-DEVELOPMENT PERSPECTIVES IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Galina LUSMANSCHI
Moldova State University, 60 Alexe Mateevici, Chisinau, Republic of Moldova
galina.lusmanschi@usm.md
ORCID iD: 0000-0001-7037-1710

Olivia-Cristina LUNGU
Moldova State University, 60 Alexe Mateevici, Chisinau, Republic of Moldova
lungu.olivia.cristina@usm.md
ORCID iD: 0009-0004-8862-8181

Purpose of the article: *Organizational sustainability represents an innovative element in nowadays financial reporting system, providing contribution in the field of increasing the information reliability shared with stakeholders. The paper aims to highlight the directions for implementing and developing the integrated reporting framework in the national context.*

Methodology: *The study draws on the principles of the International <IR> Framework, The Global Reporting Initiative (GRI) as well as the literature in the field.*

Conclusions: *Nationwide, integrated reporting is at an early stage of development, marked by limited practical applications among economic entities. However, the intensification of convergences towards international tendencies in transparency and sustainability creates favorable prerequisites for gradual adaptation to contemporary requirements.*

Originality: *The results obtained contribute to the integration of the local viewpoint into the international framework of sustainable reporting, as a field still sparsely explored in the specialized literature. At the same time, it provides a basis for the development of future research and the conversion of the global framework to the national attributes of the Republic of Moldova.*

Keywords: *Information reliability, integrated reporting, international tendencies, sustainability, The Global Reporting Initiative.*

JEL Classifications: M41, Q46, O13

INTRODUCERE

Evoluția piețelor de capital confirmată prin amplificarea cerințelor societale privind transparența, responsabilitatea și guvernanța corporativă, impune depășirea limitelor raportării financiare tradiționale și orientarea către o abordare integrată a sustenabilității entității. Astfel, raportarea nu mai este limitată la rezultatele financiare, ci integrează din ce în ce mai mult dimensiunea durabilității (ESG), recunoscând faptul că valoarea pe termen lung a unei entități depinde de modul în care aceasta gestionează impactul său asupra mediului și societății.

În acest context, raportarea integrată se conturează drept un concept inovator și un instrument esențial al comunicării corporative contemporane, având rolul de a consolida credibilitatea, relevanța și comparabilitatea informațiilor destinate părților interesate, prin reflectarea interdependenței dintre performanța financiară și cea de durabilitate (IFRS Foundation, 2020).

Reglementările europene au cunoscut o evoluție rapidă în ultimul deceniu, aducând modificări conceptuale profunde în domeniul raportării. Aceste modificări, care sunt purtătoare de noi valori, au generat inovații semnificative în domeniul juridic. Modificările recente introduse prin pachetul OMNIBUS reflectă o tendință de armonizare a cadrului de reglementare, prin ajustarea pragurilor și termenelor prevăzute de Directiva CSRD (European Commission, 2025a).

Republica Moldova, urmărind obiectivele de dezvoltare strategică trasate prin Strategia Națională „Moldova Europeană 2030” și angajamentele asumate prin Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, se află într-o etapă crucială de aliniere a cadrului său de raportare la standardele internaționale. Adoptarea noilor directive europene (precum CSRD și standardele ESRS) și tendința

globală de standardizare (promovată de ISSB) exercită o presiune pozitivă asupra mediului de afaceri național pentru a adopta practici de raportare mai transparente și mai cuprinzătoare.

Obiectivul principal al prezentei cercetări este tocmai analiza aprofundată a procesului de transpunere, implementare și aplicare efectivă a reglementărilor europene (directivelor și regulamentelor) în legislația și practica Republicii Moldova.

METODELE DE CERCETARE UTILIZATE

Fundamentul metodologic al prezentului studiu este ancorat în metoda dialectică a cunoașterii, care oferă cadrul analitic necesar pentru a examina fenomenele economice în dinamica și interdependența lor complexă. În cadrul acesteia au fost utilizate tehnici de analiză și sinteză, inducție și deducție, precum și metode consacrate în cercetarea economică: observarea, compararea, clasificarea și abstracția științifică.

Suportul teoretic și normativ al investigației a fost consolidat prin examinarea detaliată a literaturii de specialitate și a următoarelor acte normative și cadre de referință: Cadrul Internațional de Raportare Integrată (IIRF), Directiva UE 2022/2464 (CSRD), Standardele de Raportare ale Inițiativei Globale (GRI) și Standardele Europene de Raportare de Sustenabilitate (ESRS). În completarea acestora, s-a aplicat metoda comparativă pentru a evalua gradul de aliniere a cadrului legal și de reglementare din Republica Moldova cu cerințele europene privind raportarea sustenabilității, chiar și în contextul în care nu există încă o obligativitate directă de utilizare a standardelor internaționale de sustenabilitate.

Acest ansamblu de metode asigură rigoarea teoretică necesară și plasează studiul în dialog cu tendințele actuale de standardizare globală și europeană.

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Noțiunile de dezvoltare durabilă și durabilitate au apărut ca urmare a unui proces lung de conștientizare a dezechilibrului dintre nevoi și resursele disponibile. Conform Glosarului Raportului de Evaluare (AR5) al Grupului Interguvernamental de Experți în Evoluția Climei (IPCC) din 2014 *dezvoltarea durabilă* este definită ca fiind: „*dezvoltare care satisface nevoile prezentului fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi*” (IPCC, 2014).

La nivel terminologic, în Directiva UE 2022/2464 din 14 decembrie 2022 în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi (CSRD) se face tranziția de la sintagma „*informații nefinanciare*” care persista în Directiva UE 2014/95 (NFRD) la „*informații privind durabilitatea*”. Tranziția de la raportarea nefinanciară la raportarea privind durabilitatea a fost materializată prin înlocuirea declarației nefinanciare prevăzută de Directiva UE 2014/95 (European Parliament & Council, 2014), cu raportarea privind durabilitatea impusă de Directiva UE 2022/2464 (European Parliament & Council, 2022). Acestă tranziție a urmat logica gândirii europene, pornind de la aspectele generale legate de construirea pieței unice europene durabile și favorabile incluziunii pentru a ajunge la propunerea de standarde europene de durabilitate.

În Directiva UE 2022/2464 au fost stabilite cadrul legal și cerințele inițiale pentru raportarea privind durabilitatea în funcție de dimensiunea entității. Ulterior, în contextul angajamentului Comisiei UE de a reduce sarcinile de raportare și de a spori competitivitatea, s-au efectuat modificări la această Directivă. Astfel, Directiva UE 2025/794 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 aprilie 2025 a modificat Directiva UE 2022/2464, în special prin amânarea datelor de aplicare a cerințelor de raportare pentru anumite categorii de entități.

Schimbarea de sintagmă a avut loc, de asemenea, la adoptarea Agendei 2030 și a celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă ODD-uri de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite (ONU) la 25 septembrie 2015, care a dat un nou impuls apreciabil dezvoltării durabile la nivel mondial, cu perspectiva de a elimina toate formele de sărăcie, de a combate inegalitățile și de a aborda schimbările climatice, asigurând totodată că nimeni nu este lăsat în urmă.

În 2015, Republica Moldova la fel s-a angajat să implementeze Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. Atât Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030" (SND), cât și Planul de Acțiuni al Guvernului „Construim Moldova Europeană" servesc la adaptarea priorităților, obiectivelor, indicatorilor și angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova – inclusiv cele din Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă – la contextul național (Parliament of the Republic of Moldova, 2022). Aceste două documente stabilesc viziunea strategică de dezvoltare a țării pe termen scurt, mediu și lung. Raportarea privind durabilitatea are un rol fundamental în sprijinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) adoptate de ONU în cadrul Agendei 2030.

Începând cu 2022, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a monitoriza și raporta anual progresul înregistrat în atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) la nivel național. Acest proces de raportare este esențial, deoarece oferă statului baza necesară pentru a interveni prompt, ajustând sau accelerând implementarea ODD-urilor.

Astfel, monitorizarea mai eficientă și transparența sporită a progresului european și internațional în realizarea obiectivelor asumate sunt asigurate prin publicarea de către anumite entități a unor informații despre durabilitate care trebuie să fie relevante, comparabile și fiabile.

În ultimele trei decenii, raportarea de sustenabilitate s-a dezvoltat semnificativ, fiind motivată de schimbările climatice, riscurile sociale și cererea investitorilor pentru date credibile despre riscurile non-financiare ale entităților. Drept urmare, au apărut multiple standarde internaționale pentru a organiza informațiile legate de ESG.

De menționat, că termenii *raportarea privind durabilitatea* și *raportarea de sustenabilitate* sunt, în esență, sinonime în limba română, ambele fiind traduceri ale termenului *sustainability reporting* (ESG Reporting). Deși ambele forme sunt corecte în dicționar, termenul sustenabilitate este cel predominant și cel mai des utilizat în documentele oficiale, legislația UE și în mediul academic din România și Republica Moldova.

Termenul „*sustenabilitate"* (din engleză: *sustainability*) se referă la capacitatea unei entități de a funcționa pe termen lung fără a epuiza resursele necesare sau fără a dăuna mediului și societății. Termenul „*durabilitate"* este, de asemenea, o traducere acceptată a *sustainability* (sau a *durability*), dar în contextul specific al raportării corporative, este folosit mai rar. Ambele descriu raportarea impactului unei entități asupra celor trei piloni ESG: mediu; social și gucernanță.

Indiferent de termenul folosit, scopul raportării este același: de a oferi părților interesate o imagine holistică a modului în care o entitate gestionează riscurile și oportunitățile legate de mediu, societate și guvernanță, arătând cum aceste aspecte îi influențează capacitatea de a crea valoare pe termen lung.

Dacă ne referim la raportarea integrată, prima versiune a *Cadrului internaţional de raportare integrată* (IIRF), (în continuare - Cadrul general), emisă de către Consiliul internațional pentru raportare integrată (IIRC) în 2013, nu a stabilit cerinţe stricte referitor la componenţa şi conţinutul rapoartelor integrate. Ediția revizuită și publicată în ianuarie 2021 a *Cadrul general internațional de raportare integrată* (IIRF) înlocuiește Cadrul general din decembrie 2013, fiind aplicată pentru perioadele de raportare începînd cu 1 ianuarie 2022.

Organizația care a elaborat inițial Cadrul general, IIRC (Consiliul Internațional pentru Raportare Integrată), a fuzionat cu SASB (Consiliul pentru Standarde de Contabilitate pentru Sustenabilitate), formând Fundația VRF, care a fost apoi absorbită în 2022 de către IFRS Foundation (Fundația pentru Standarde Internaționale de Raportare Financiară), administratorul fiind ISSB (Consiliul Internațional pentru Standrde de Sustenabilitate).

Conform Cadrului general IIRF „*raportul integrat este o comunicare concisă despre modul în care strategia, guvernarea, rezultatele şi perspectivele unei entităţi, în contextul mediului său extern, conduce la crearea de valoare pe termen scurt, mediu şi lung*" (IIRC, 2021).

În acest context, din perspectivă etimologică, termenul *„integrare"* derivă din latinescul „*integro"*, care semnifică „*a pune la un loc mai multe părți într-un tot unitar"*, subliniind caracterul sistemic al procesului de raportare.

Raportarea integrată simplifică comunicarea cu părțile interesate prin unificarea informațiilor financiare și non-financiare (informații privind durabilitatea) într-un singur raport. Această integrare facilitează analiza datelor, economisind timpul părților interesate care anterior trebuiau să caute informațiile în multiple documente.

Cadrul general IIRF utilizează principii directoare pentru a asigura comunicarea clară a strategiei, guvernanței, performanței și perspectivelor unei entități, luând în considerare capitalul său multiplu. Acesta simplifică procesul prin crearea unui singur raport integrat care evidențiază valoarea totală a entității. Cadrul general IIRF le este util entităților pentru a explica modul în care ele creează, păstrează sau diminuează valoarea. Prin aplicarea principiilor directoare și a elementelor de conținut definite, rapoartele integrate depășesc simpla performanță financiară. Ele demonstrează cum gestionează entitățile cele șase forme de capital: cel financiar, de producție, intelectual, uman, social și de relații, precum și cel natural.

Entitățile care utilizează combinat Cadrul general IIRF și Standardele de raportare de Sustenabilitate prezintă nenumărate avantaje.

Raportarea de sustenabilitate este procesul de măsurare și comunicare a performanței unei entități în raport cu obiectivul de dezvoltare durabilă. Această practică implică, de asemenea, asumarea răspunderii pentru această performanță în fața tuturor părților interesate. Ea detaliază modul în care entitatea abordează aspectele de sustenabilitate în operațiunile sale și cum gestionează impactul său triplu: asupra mediului, social și economic.

Global Reporting Initiative (GRI) este cel mai utilizat standard global pentru raportarea de sustenabilitate (GRI, 2021), fiind recunoscut la nivel internațional pentru abordarea sa comprehensivă, acoperind o gamă largă de aspecte ESG.

În 2011, a fost înființat SASB (Sustainability Accounting Standards Board), în română - Consiliul pentru Standarde de Contabilitate pentru Sustenabilitate, având ca scop definirea acelor indicatori de sustenabilitate care sunt relevanți pentru performanța financiară a entităților. Spre deosebire de GRI, SASB se concentrează exclusiv pe nevoile investitorilor și oferă indicatori specifici pentru 77 de domenii de activitate.

SASB a fost ulterior preluat de IFRS Foundation în 2021. Astfel, în 2021, IFRS Foundation a creat ISSB (International Sustainability Standards Board), în română - Consiliul Internațional pentru Standarde de Sustenabilitate, cu scopul de a unifica la nivel global cerințele pentru raportarea de sustenabilitate destinată în mod special investitorilor. În anul 2023, au fost publicate Standardele Europene de Raportare de Sustenabilitate (ESRS) (European Commission, 2023). Aceste standarde au fost elaborate de către EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group).

Fiind cel mai cuprinzător set de standarde existent, ESRS utilizează conceptul de dublă materialitate, cerând entităților să raporteze atât riscurile financiare, cât și impactul lor asupra mediului și societății. Aceste standarde acoperă toate aspectele ESG, incluzând schimbările climatice, resursele, drepturile lucrătorilor și guvernanța.

Actualmente se desfășoară un proces accelerat de armonizare internațională a standardelor de sustenabilitate, având ca scop reducerea efortului de raportare pentru entități. Obiectivul comun al acestei convergențe globale este îmbunătățirea transparenței, comparabilității și credibilității informațiilor de sustenabilitate, elemente vitale pentru tranziția către o economie durabilă. Astfel, la 26 februarie 2025, Comisia Europeană a introdus pachetul OMNIBUS al UE, o propunere menită să simplifice cerințele de reglementare pentru întreprinderile din UE (European Commission, 2025b). Ca urmare, Regulamentul delegat (UE) 2025/1416 al Comisiei Europene are un rol de ajustare și simplificare a calendarului de implementare a noilor norme de raportare de sustenabilitate (ESRS) sub egida Directivei CSRD (European Commission, 2025a).

Standardele de sustenabilitate oferă seturi detaliate de subiecte și indicatori de raportare specifici fiecărui sector de activitate, servind ca bază pentru conținutul inclus într-un raport integrat. Aceste standarde se concentrează pe un subgrup de aspecte de sustenabilitate care sunt esențiale

pentru capacitatea entității de a genera valoare pe termen lung și, implicit, prezintă un interes major pentru investitori.

Cadrul general IIRF și Standardele de sustenabilitate sunt complementare, motiv pentru care multe entități din UE le utilizează împreună. Utilizarea combinată a celor două instrumente oferă o structură de raportare robustă, care include atât contextul calitativ și narativ al activității, cât și parametrii cantitativi specifici domeniului de activitate.

Raportarea integrată aduce avantaje semnificative atât la nivel intern, cât și extern.

- *Intern*: Aceasta îmbunătățește comunicarea și coordonarea între departamente și calitatea deciziilor. Entitatea obține o înțelegere mai profundă a resurselor și relațiilor vitale pentru succesul său pe termen lung. De asemenea, permite evaluarea guvernanței, performanței și perspectivelor în raport cu mediul extern.

- *Extern*: Oferă investitorilor și altor părți interesate o perspectivă holistică asupra strategiei, guvernanței, performanței și perspectivelor entității.

Standardele de sustenabilitate completează Cadrul general IIRF prin identificarea aspectelor legate de mediu, sociale și de guvernanță (ESG) cu cea mai mare probabilitate de a avea un impact financiar semnificativ asupra unei entități. Utilizarea lor combinată întărește procesele interne de planificare, oferind o metodă directă pentru o raportare mai amplă și utilă în luarea deciziilor. În plus, cele două instrumente ajută entitățile să le comunice investitorilor factorii cheie care le susțin crearea de valoare pe termen lung.

Pentru entitățile care abordează pentru prima dată raportarea integrată sau prezentarea informațiilor de sustenabilitate, Cadrul general IIRF și standardele de sustenabilitate oferă o cale simplă către o raportare de înaltă calitate, special concepută pentru investitori. Astfel:

- Cadrul general IIRF ajută entitățile să înțeleagă și să comunice cum le sunt transformate resursele prin activitățile lor pentru a crea valoare în timp.

- Standardele de sustenabilitate le permit entităților să raporteze acele informații ESG care sunt esențiale pentru domeniul lor de activitate, facilitând totodată comparabilitatea datelor.

Aplicarea Cadrul general IIRF și a Standardelor internaționale de raportare a sustenabilității în Republica Moldova se află într o perioadă de transformare și adaptare.

Studiul realizat a confirmat limitările raportării financiare tradiționale în contextul Republicii Moldova. Astfel, practica utilizată în prezent la nivel național se dovedește a fi insuficientă pentru satisfacerea cerințelor actuale ale părților interesate, din următoarele considerente:

1. Se concentrează preponderent pe date istorice și indicatori financiari agregați, fapt ce determină o insuficientă furnizare de informații clare privind perspectivele de afaceri și elementele non-financiare esențiale pentru fundamentarea deciziilor strategice;

2. Prezintă o incapacitate de a capta factorii care influențează valoarea entității pe termen lung, prin omisiunea sau subevaluarea elementelor intangibile vitale, precum capitalul intelectual și cel natural, care constituie sursa primară a inovației și a avantajului competitiv;

3. Caracterizează absența unei viziuni cuprinzătoare asupra tipurilor de riscuri și amenințărilor inerente activității entității, limitare ce împiedică fundamentarea deciziilor de investiții sustenabile și compromite capacitatea de management proactiv al incertitudinii.

Discuțiile relevă o discrepanță strategică între evoluția normativă la nivelul Uniunii Europene și stadiul incipient al raportării integrate în Republica Moldova (RM). Deși modificările OMNIBUS au adus o flexibilitate notabilă, ajustând cerințele Directivei CSRD prin majorarea pragului de raportare la 1 000 de angajați și acordarea unui răgaz strategic de implementare până în anul fiscal 2027, studiul subliniază că aceste schimbări nu trebuie interpretate ca o eliminare a necesității raportării. Dimpotrivă, rezultatele atestă că renunțarea totală la raportarea de sustenabilitate nu este o mișcare strategică inteligentă, deoarece părțile interesate, precum: investitori, clienți, furnizori ș.a. vor continua să aștepte aceste informații, iar absența lor ar afecta negativ încrederea entității.

În acest context, trebuie menționat că, la nivel național, deși entitățile nu sunt obligate să prezinte rapoarte integrate, art. 23, alin. (5)-(6) din Legea contabilității și raportării financiare nr.

287/2017 prezintă o cerință parțială de sustenabilitate: *„Entitatea de interes public care corespunde criteriilor stabilite pentru entitățile mari și al cărei număr mediu al salariaților în perioada de gestiune este mai mai mare de 500 este obligată să includă în raportul conducerii o declarație nefinanciară. Declarația nefinanciară include informații privind aspectele de mediu, cele sociale și de personal, privind respectarea drepturilor omului și combaterea corupției*" (Parliament of the Republic of Moldova, 2017). Totuși, această obligație limitată nu acoperă complexitatea și viziunea holistică a Cadrului general IIRF și a Standardelor internaționale de raportare a sustenabilității, menținând domeniul la un stadiu incipient de dezvoltare.

Deși nu există încă o obligativitate legală generală, tot mai multe entități din Republica Moldova aleg voluntar să adopte principii și indicatori ESG (de Mediu, Sociali și Guvernanță). Această tendință este evidentă mai ales la entitățile mari și la cele integrate în lanțurile de aprovizionare internaționale, care urmăresc să-și consolideze transparența, reputația și să obțină acces la finanțări sustenabile.

Aplicarea Standardelor internaționale de raportare a sustenabilității în Republica Moldova întâmpină o serie de obstacole sistemice, financiare și de resurse umane, tipice economiilor în tranziție și în curs de aliniere la reglementările UE, și anume:

- *Lipsa de obligativitate*, deși există o presiune externă puternică (alinierea la UE și CSRD), legislația națională nu impune încă în mod direct utilizarea standardelor internaționale pentru majoritatea entităților. Raportarea este, în mare parte, voluntară, ceea ce reduce motivația entităților care nu exportă sau nu au investitori străini.
- *Absența Standardelor Naționale Specifice,* astfel nu există standarde naționale de raportare a sustenabilității care să fie adaptate specific contextului și industriei locale, obligând entitățile să aleagă dintr-o multitudine de standarde globale.
- *Alinierea legislativă întârziată*, procesul de transpunere a Directivelor UE (în special CSRD) în legislația Republicii Moldova necesită timp și expertiză, creând o perioadă de incertitudine cu privire la calendarul exact al noilor obligații de raportare.

- *Costuri inițiale ridicate*, implementarea standardelor (colectarea datelor, dezvoltarea de sisteme IT, angajarea de consultanți) necesită o investiție inițială substanțială, care poate fi prohibitativă, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri)
- *Deficitul de specialiști ESG*, există un deficit acut de personal calificat care să înțeleagă în profunzime atât principiile contabilității financiare, cât și aspectele complexe ale sustenabilității (de exemplu, calculul emisiilor de carbon sau managementul social).
- *Sisteme de colectare inadecvate*, multe entități nu dispun de sisteme IT integrate capabile să colecteze, să monitorizeze și să stocheze cu ușurință datele non-financiare.
- *Dificltatea în măsurarea lanțului valorii*, astfel raportarea modernă necesită urmărirea impactului pe întregul lanț valoric. Acest lucru este deosebit de dificil pentru entitățile din Moldova care au lanțuri de aprovizionare globale sau care lucrează cu numeroase IMM-uri care nu raportează deloc.

În pofida acestor obstacole, presiunea exercitată de partenerii de export, instituțiile financiare internaționale și alinierea la CSRD acționează ca un factor determinant care va forța, în cele din urmă, depășirea acestor bariere și adoptarea Cadrului general IIRF și a Standardelor internaționale de raportare a sustenabilității.

CONCLUZII

Implementarea noilor reglementări europene privind raportarea integrată (IIRF) și de durabilitate (CSRD/ESRS) generează o serie de provocări semnificative pentru teoreticienii și practicienii din Republica Moldova, în special din cauza multitudinii de cadre și standarde care pot supraîncărca resursele entităților.

În acest context, se concluzionează că utilizarea combinată și strategică a Cadrului general al Raportării Integrate (IIRF) împreună cu Standardele internaționale de raportare a sustenabilității (ESRS) reprezintă soluția cea mai eficientă și coerentă pentru entitățile din Republica Moldova.

Această abordare combinată oferă următoarele beneficii esențiale:

1. *Coerență și relevanță*: Creează un cadru unitar care aliniază informațiile financiare cu cele de sustenabilitate (ESG), eliminând duplicările și asigurând că raportarea este utilă atât pentru luarea deciziilor interne, cât și pentru comunicarea externă cu investitorii și părțile interesate.
2. *Viziune holistică*: Permite entităților să construiască o imagine completă (holistică) a creării de valoare pe termen scurt, mediu și lung, prin interconectarea resurselor (capitale) utilizate, a priorităților strategice, practicilor operaționale și performanței generale.
3. *Reducerea presiunii de raportare*: Prin adoptarea unui singur cadru robust, se minimizează efortul de raportare multiplă către diverse părți interesate, simplificând procesul și optimizând utilizarea resurselor limitate.

Astfel, prin adoptarea și adaptarea acestui model integrat, entitățile din Republica Moldova vor fi pregătite să răspundă cerințelor pieței europene și să comunice o performanță de durabilitate credibilă și o guvernanță eficientă, esențiale în procesul de integrare europeană și de atragere a investițiilor.

REFERINȚE

1. European Commission. (2023). Commission Delegated Regulation (EU) 2023/2772 supplementing Directive 2013/34/EU as regards sustainability reporting standards. *Official Journal of the European Union, L*, 2023/2772. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:02023R2772-20231222
2. European Commission. (2025a). Commission Delegated Regulation (EU) 2025/1416 amending Delegated Regulation (EU) 2023/2772 as regards the deferral of the application date of certain sustainability reporting requirements. *Official Journal of the European Union, L*, 2025/1416. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202501416
3. European Commission. (2025b). Proposal for a directive amending Directives 2006/43/EC, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 and (EU) 2024/1760 as regards certain sustainability reporting and corporate due diligence requirements (COM(2025) 81 final). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025PC0081
4. European Parliament & Council of the European Union. (2014). Directive 2014/95/EU amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups. *Official Journal of the European Union, L 330*, 1–9. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095
5. European Parliament & Council of the European Union. (2022). Directive (EU) 2022/2464 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU as regards corporate sustainability reporting. *Official Journal of the European Union, L 322*, 15–60. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464
6. European Parliament & Council of the European Union. (2025). Directive (EU) 2025/794 amending Directives (EU) 2022/2464 and (EU) 2024/1760 as regards the dates from which Member States are to apply certain sustainability reporting and corporate due diligence requirements. https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2025/794/oj
7. Global Reporting Initiative. (2021). *GRI 1: Foundation 2021*. https://www.globalreporting.org/standards/download-the-standards/
8. IFRS Foundation. (2020). *Consultation paper on sustainability reporting*. https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/project/sustainability-reporting/consultation-paper-on-sustainability-reporting.pdf
9. Intergovernmental Panel on Climate Change. (2014). Annex II: Glossary. In *Climate change 2014: Synthesis report* (Contribution of Working Groups I, II and III to the Fifth Assessment Report). IPCC.
10. International Integrated Reporting Council. (2021). *International integrated reporting framework* (revised ed.). https://ceccar.ro/ro/wp-content/uploads/2021/09/3103_IIRC_framework_doc_8a-RO-FINAL.pdf
11. Parliament of the Republic of Moldova. (2017). *Law on accounting and financial reporting* (Law No. 287 of December 15, 2017). *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1–6. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120938&lang=ro
12. Parliament of the Republic of Moldova. (2022). *Law approving the National Development Strategy "Moldova Europeană 2030"* (Law No. 315 of November 17, 2022). *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 409–410. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134582&lang=ro